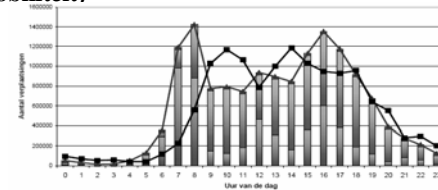

Duurzaam pendelen

Bedrijventerreinmanagement
 INTERREG PROJECT BTM
 Workshop
 Mobiliteit in Clusterprojecten
 7 november 2006

Prof. Ir. Dirk Lauwers
 Universiteit Gent
 Faculteit Ingenieurswetenschappen
 Manager Arckus

1. Problematiek: 'woon-werkverkeer meest zichtbare verwekker van files' (Pendelplan Vlaamse Min. Mobiliteit)

Bron: OVG Vlaanderen 2000-2001, Deel 3B. Bijlage analyse personenvervoerslijst.

Prof. Ir. Dirk Lauwers

1. Problematiek: reeds begin jaren 90 congestieproblematiek in grootstedelijke gebieden en op hoofdwegen

HOE OPLOSSEN ?

THEORIE :

vervoersmanagement (als alternatief voor infrastructuuruitbreiding)

= proces om ongewenste situatie en daaruit volgende problemen op te lossen

- Inzicht groeit dat congestieproblematiek gerelateerd is aan overmatig 'autosolisme' in het woon-werkverkeer

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Begin jaren 90:

congestieproblematiek in grootstedelijke gebieden en op hoofdwegen

HOE OPLOSSEN ?

MAATSCHAPPELIJK

- economische schade : bedrijven vragende partij maatregelen
- overheid : beperkte middelen + geen fysieke en maatschappelijke ruimte voor bijkomende infrastructuur

inzicht groeit dat overheid en bedrijven verantwoordelijkheid moeten nemen

Overheid stimuleert sinds jaren 90 het opstellen van bedrijfsvervoerplannen (basis van vrijwilligheid)

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Loop jaren 90:

- Initiatieven Vlaamse administratie (Mobiliteitscel) ondersteund door VSV :

1. Onderzoek
2. Pilotprojecten
- dit leidt tot productontwikkeling 'bedrijfsvervoerplan'
3. Promotie en colloquia

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Marktpotentieel (UFSIA, Prof. Dr. E. Van de Voorde, 1994)
 (Cijfers voor Vlaanderen+Brussel)

1. Bedrijven boven
2. Concentratiegemeenten
3. Gebiedsgewijze aanpak

- 100-tal industrieterreinen (meer dan 900 a 1000 tewerkgestelden)

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Marktpotentiëel (UFSIA, Prof. Dr. E. Van de Voorde, 1994)
(Cijfers voor Vlaanderen+Brussel)

1. Bedrijven boven 50/100/1000 werknemers
2. Concentratiegemeenten (90 gemeenten in 28 gebieden)
3. Gebiedsgewijze aanpak
 - 100-tal bedrijventerreinen (meer dan 900 a 1000 tewerkgestelden)

Globaal 900.000 à 1,3 mio autoritten beïnvloedbaar

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

- voor autosolisten is onze samenleving is opgebouwd rond vervoer per auto (levensstijl, infrastructuur 100% auto-minded)
- autosolisme volgt uit behoefte van maximale individuele zelfstandigheid (weerstand mvt opgeven = verlies daarvan)
- slechts 4 verschillende echt verklarende motieven :
 1. Actieve participanten
 2. Zelfaffirmatiezoekers
 3. Receptieve participanten
 4. Zelf-beveiligingzoekers

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

1. Actieve participanten

Emotionele voldoening : gevoel van vrijheid, dynamisme,

Rationele verantwoording : white collar cultuur, flexibele uren, graag rijden

Alternatieven : mogen individuele vrijheid niet inperken, moeten voldoen aan behoefte om modern, innovatief... te zijn, moeten praktische voordelen bieden : tijds winst, kostenbesparing

Sociodemografisch : kaderleden, sommige bedienden en ambtenaren

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

2. Zelfaffirmatiezoekers

Emotionele voldoening : gevoel van macht, status,

Rationele verantwoording : blue collar cultuur, ploegenstelsel, graag rijden....

Alternatieven : indien sociale druk bestaat, praktisch voordelen (tijds winst, kostenbesparing) mogen niet te negeren zijn

Sociodemografisch : jonge mannen en arbeiders

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

3. Receptieve participanten

Emotionele voldoening : gevoel van flexibiliteit, dynamisme, ... in functie eigen taken en verplichtingen (kunnen beantwoorden taken en verplichtingen)

Rationele verantwoording : ketenmobiliteit: combinatie gezin-werken

Alternatieven : indien woonplaats en gezin als uitgangspunt genomen wordt

Sociodemografisch : vrouwen met een gezin uit alle beroepen

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

4. Zelf-beveiligingzoekers

Emotionele voldoening : gevoel van zekerheid, privacy, comfort....

Rationele verantwoording : auto is meeste stipte, betrouwbare vervoermiddel

Alternatieven : stipt en betrouwbaar maar ook ontspannend en rustgevend (buiten hectische drukte samenleving)

Sociodemografisch : diffuus, angstige persoonlijkheden in relatie tot verplichtingen (bv. op tijd komen)

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

Maatregelen per groep

a. Openbaar vervoer

1. Actieve participanten: +++ indien flexibel, 'fris' in straatbeeld, comfortabel
2. Zelfaffirmatiezoekers + indien samen met collega's, specifiek naar bedrijfsterreinen
3. Receptieve participanten -
4. Zelf-beveiligingzoekers +++ indien betrouwbaar, stipt, comfortabel

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

Maatregelen per groep

b. Bedrijfsvervoer

1. Actieve participanten: -
2. Zelfaffirmatiezoekers +++ indien verzorgd door bedrijf, goedkoop,
3. Receptieve participanten -
4. Zelf-beveiligingzoekers +++ indien betrouwbaar, ontspannend, comfortabel

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Onderzoek

Autosolisme: attitudes en beslissingsfactoren
(Censydiam, M. Janssens, 1994)

Maatregelen per groep

c. Carpooling

1. Actieve participanten: -
2. Zelfaffirmatiezoekers +++ indien initiatief door bedrijf,
3. Receptieve participanten +/- gericht op kinderen
4. Zelf-beveiligingzoekers +/- formele afspraken, controle bedrijf (ombudsman...)

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Via onderzoek en pilootprojecten tot methodiek
STAPPENPLAN (grote bedrijven en bedrijvzones)

STAP 1: Oriëntatie

STAP 2: Onderzoek

- Mobiliteitsprofiel
- Bereikbaarheidsprofiel

STAP 3: Enquête

- hoe verplaatst men zich nu
- is men bereid tot alternatief, wat zijn voorwaarden

STAP 4: Actieplan

- bedrijfgerichte maatregelen
- gebiedsgerichte maatregelen
- beheersmaatregelen

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

Via onderzoek en pilootprojecten tot methodiek
STAPPENPLAN (grote bedrijven en bedrijvzones)

STAP 5: Realisatie

STAP 6: Opvolging, evaluatie en bijsturing

Prof. Ir. Dirk Lauwers

2. Leren uit kennis en ervaringen in Vlaanderen

- **Conclusie: beperkt draagvlak bij werknemers en bedrijven (op enkele successtories na)**

- **Nood aan meer resultaatgerichte benadering: uitgaan van potentieel + korte termijn:**

- Managementbenadering i.p.v. zware planning
- Bereidheid werknemers tot overgaan op alternatieven
- Maatwerk

Prof. Ir. Dirk Lauwers

3. Aanbevelingen

- Neem een goede start met een concreet project met duidelijke uitstraling, motiverend voor anderen (quick win principe)
- Vervolgens stapsgewijze bijkomende alternatieven uitbouwen

Prof. Ir. Dirk Lauwers

3. Aanbevelingen

- Neem een goede start met een concreet project met duidelijke uitstraling, motiverend voor anderen
- Gebruik ondersteuning van overheidswege (beleid blijft faciliterend):
 - Mobiliteitscoördinatoren
 - financiële/fiscale stimuli
 - planningskaders en daarmee verbonden investeringen

Prof. Ir. Dirk Lauwers

3. Aanbevelingen

- Neem een goede start met een concreet project met duidelijke uitstraling, motiverend voor anderen
- Aandacht voor potentieel van de fiets
 - 30% werkenden in Vlaanderen woont binnen 5 km van werk
 - Belangrijkste hinderpaal: gebrek aan verkeersveiligheid
 - Actieradius van hoogwaardig OV (treinstation!) kan sterk verhoogd worden door aanbieden van bedrijfsfietsen

Prof. Ir. Dirk Lauwers

3. Aanbevelingen

- Neem een goede start met een concreet project met duidelijke uitstraling, motiverend voor anderen
- Clustering biedt hier voordelen:
 - Kritische drempel voor organisatie collectief vervoer (openbaar, bedrijfsbusje, carpool..)
 - Parkmanagement: aanpassing infrastructuur op terrein (voetgangers- en fietsvoorzieningen, organisatie parkings...)
 - Sterkere positie in onderhandeling met wegbeheerders en OV-aanbieders

Prof. Ir. Dirk Lauwers

Prof. Ir. Dirk Lauwers

Universiteit Gent - Faculteit Ingenieurswetenschappen
Manager Arckus

Dirk.Lauwers@UGent.be

Prof. Ir. Dirk Lauwers